

FINTIKO ROMANO FORUM - TOIMINTAKERTOMUS 2008

1. Yleistä

Fintiko Romano Forum ry. - **Suomen Romanifoorumi ry.**, FRF on perustettu 30. maaliskuuta 2007 kansallisessa romanijärjestöjen yhteistapaamisessa Helsingissä.

Liiton tarkoituksena on edistää ja valvoa Suomen lain mukaisten perusoikeuksien ja yhdenvertaisuuden toteutumista, sekä muissa kansainvälisissä oikeudellisissa asiakirjoissa määritellyjä ihmisoikeudellisia, sosiaalisia, taloudellisia ja vähemmistöpoliittisia oikeuksia. Liitto edistää romanikulttuurin ja kielen asemaa, romaniväestön integroitumista yhteiskuntaan sekä romanien osallistumista julkiseen elämään ja päätöksentekoprosessiin. Liitto vastustaa rasismia ja syrjintää.

Kattojärjestön tavoitteena on yhtenäistää ja kehittää kansalaisjärjestötoimintaa ja toimia romanien etujärjestönä. FRF kattojärjestö on Euroopan Romanien ja Kiertävien Foorumin maajäsen ja siten osa Suomen Presidentti Tarja Halosen aloitetta, jonka hän esitti Euroopan neuvoston Parlamentaarille yleiskokoukselle vuonna 2001. Romanien äänen yhtenäistäminen ja vahvistaminen yhteiskunnallisessa päätöksenteossa, niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla, on osa Suomen ihmisoikeuspolitiikan pitkäaikaisia sisältö tavoitteita vähemmistöjen aseman kehittämisessä.

FRF hyväksyttiin vuoden 2008 alusta Euroopan Romanifoorumin ERTFn ensimmäiseksi maajäseneksi.

Ensimmäisen varsinaisen toimintavuoden tärkeimmäksi tavoitteeksi asetettiin liiton keskustuomiston hallinnon ja toimitilojen perustaminen sekä jäsenjärjestöjen toimintaverkoston luominen

Liiton oman toiminnan kannalta tärkeimmät edistysaskeleet olivat:

- toiminnanjohtajan palkkaus
- omien toimitilojen avaus Helsingin Mäkelänkadulla
- liiton hallinnon, taloudenhoidon ja edunvalvontatyön vakiinnuttaminen
- liiton omien Internetin sivujen työstäminen
- jäsenjärjestöjen voimaannuttamiseen tähtäävän pitkäaikaissuunnitelman hahmotteleminen sekä varainhankinnan valmistelu jäsenjärjestöjen koulutuksen aloittamiseen
- Romanipoliittisen ohjelman (ROMPO) valmistelutyöryhmään osallistuminen (STM/RONK)
- Romanikielen kehitysohjelman työstäminen Romanikielen lautakunnassa (KOTUS)
- Euroopan romaniväestön asemaan liittyneeseen kehittämistyöhön osallistuminen (UM/ERTF)

Vuoden 2008 tärkeimmiksi romaniaiheiksi Suomessa ovat nousseet, romanikerjäläisten kysymykset julkisuudessa sekä FRFn kannalta Romano/Manne-TV:n aikaansaama syrjintäaiheen jatkokäsittely eri oikeusasteissa. Kuin myös edellisenä vuonna 2007 esitetty Suomen Romanipoliittikan Strategia tarve, joka sai vauhtia valtioneuvoston pyytäessä sosiaali- ja terveysministeriötä valmistelemaan Romanipoliittisen Ohjelmatyöryhmän asettamista.

Suomen romanijärjestöjen kentässä keskustelua heräsi mm. Romano Mission julkaisemassa Romano Boodos lehdessä, jossa arvioitiin uuden toimijan Fintiko Romano Forumin roolia romanien edunvalvontatahona. FRF vastauksena tähän pohdintaan oli, että romanijärjestöjen

yhteisen liiton ja yhteistyön kehittäminen romanitoimijoiden välille on ollut keskustelunaiheena jo reilun toistakymmentä vuotta Suomessa. FRF perustettiin laajan romanikentän kuulemisen ja selvitystyön pohjalta kaikkien aktiivisesti toimivien Suomen romanijärjestöjen yksimielisellä päätöksellä. Liitto pyrkii toiminnassaan kehittämään romanien äänen kuulumista ja jäsenjärjestöjensä edustautumista Suomessa. FRF on avoin yhteistyölle kaikkien romanijärjestöjen kanssa, jotka kunnioittavat sen perustamissäännöissä toiminnalleen asettamia tavoitteita.

Liiton olemassa ololle on ollut nähtävissä selkeä yhteiskunnallinen tilaus, jota kuvastaa mm. se, että FRF on kutsuttu mukaan useisiin julkishallinnon edunvalvontatyöryhmiin, jotka esitellään myöhemmin tässä toimintakertomuksessa.

Euroopan romanien ja EUn jäsenmaiden kannalta tärkeänä pidetty EUn Eurooppa neuvoston hanke pyrki vuonna 2008 selvittämään romaniväestön syrjäytymis/integraatio tilannetta jäsenmaissa. Aihetta selvitettiin Euroopan Komission toimesta ja lopputuloksena todettiin että romanit ovat edelleen kaikkein syrjityin väestöryhmä Euroopassa, joka kärsii köyhyydestä ja äärimmäisestä sosiaalisesta syrjäytymisestä. Tämä poliittisesti ajankohtainen aihe, johti erinäisiin romaniväestön integraatiota tukeviin kehittämissuosituksiin, jäsenvaltioiden päämiesten toimesta joulukuussa 2008 Ranskan puheenjohtajuuskauden viimeisessä huippukokouksessa Brysselissä (ks. liitteenä oleva suomennos EUn romaneita koskevista päätöslauselmista)

Loppuvuodesta 2008, Miranda Vuolasranta oli virkavapaalla toiminnanjohtajan tehtävästään 22.10.2008 – 31.12.2008 välisen ajan. Vuolasrantaa toimi ulkoasiainministeriön lähettämänä Brysselissä, Euroopan Romanifoorumin (ERTF) pysyvänä edustajana, tehtävänäään edistää ERTF:n ja EU Instituutioiden välisiä suhteita ja yhteistyötä sekä vaikuttaa meneillään olleeseen Euroopan romanipolitiikan kehittämistavoitteiden luomiseen. Hänen osa-aikaisena viransijaisenaan toimi teologian maisteri ja sosiaalialan kouluttaja Kyösti Florin Jyväskylästä.

2.Taloushallinto

Liitto haki ja sai Raha-Automaatti Yhdistykseltä (RAY), toimintatukea vuodelle 2008, 60.000 euroa. Liiton hallitus kokoontui 6 kertaa ja työjaosto 3 kertaa. Liittokokous pidettiin Lahdessa 30.3.2008. FRF hallitus kutsui liiton tilintarkastajaksi Tom Sandell Oy Tilitoimiston. Fintiko Romano Forum solmi Sininauhaliiton-Siniliin kanssa taloushallinto- ja kirjanpitosopimuksen. RAYn toimintatuen mahdollistettua toiminnanjohtajan palkkauksen liitto haki ja sai Patentti- ja Rekisterihallituksesta Y-tunnuksen. Työntekijän sosiaaliturva- ja vakuutukset on hoidettu Pohjola yhtymän kautta.

3.Toiminnanjohtajan palkkaus

Hallitus pohti 1.helmikuuta 2008 käymässään keskustelussa, minkälaisella valintaprosessilla toiminnanjohtajan palkkaus tulisi tehdä. Keskustelussa todettiin, että sillä on vallitsevan yksityisoikeudellisen normiston mukaan vapaat kädet suorittaa valintaprosessi parhaaksi katsomallaan tavalla. Valinta voidaan:

- a) julistaa yleiseen hakuun
- b) laittaa sisäiseen hakuun jäsenjärjestöjen piiriin
- c) hallitus voi kutsua suoraan jonkun henkilön

Valintakriteereinä nähtiin mm. seuraavat ominaisuudet:

- romanikulttuurin syvälinen ja omakohtainen tuntemus
- yhteiskuntatietoutta- ja suhteita
- halukkuutta ja intoa
- yhteistyötaitoa
- järjestötyökokemusta (yhdistystoiminta)
- aikaa ja kärsivällisyyttä
- rohkeutta ajaa romanien asiaa
- kielitaitoa (romani, ruotsi, englanti)

- luottamusta romanikentällä
- asiantuntemusta Suomen ja Euroopan romaneista sekä Euroopan Romanifoorumista ERTF

3.FRF omat tilat - keskustoimiston perustaminen –

FRF sihteeri ja toiminnanjohtaja tapasivat 7.maaliskuuta Helsingin Diakonissalaitoksen toiminnanjohtajan Jarmo Kökön. Tapaamisen tavoitteena oli pyytää HDL:n tukea FRF hankkeelle saada vuokrattua liitolle omat toimitilat. Helsingin Diakonissalaitos (HDL), päätti tukea taloudellisesti FRF toiminnan aloitusta lupautumalla maksamaan liiton toimitilojen vuokrista aiheutuvat kulut vuonna 2008. Liitto sai toimitilat 1.heinäkuuta lukien Tapiola yhtymän omistamasta kiinteistöstä Helsingin Vallilasta Mäkelänkadun ja Elimäentien kulmasta. Tila on avonainen neuvotteluhuone, jossa on sekä keittiö- että toiminnanjohtajan työskentelynurkkaus. Kokoustilaan mahtuu 10-15 hengen neuvottelupöytä, jossa sekä hallitus- että muut pienimuotoiset kokoustapahtumat sopii hyvin järjestämään.

4. Nettisivuston rakentaminen

Terno Hagertin ja Aleksin (?) omistama pieni IT-alan yritys, Romnet, palkattiin rakentamaan FRF nettisivuja loppuvuodesta 2008. Nettisivut ovat jo näkyvillä osoitteessa www.romanifoorumi.fi. Sivujen päivitys ja kehittäminen on kuitenkin edelleen kesken, jatkuen myös tulevana vuonna 2009. Jäsenjärjestöjen aktiivisuutta tarvitaan sekä tiedonkeruun, että kehittävän palautteen muodossa lisää.

Liitto on nettisivuston rakentamisen myötä luonut FRF:lle oman logon, jota on käytetty myös liiton omien kirjepaperien- ja kuorien painotilauksissa ja käyntikorteissa. Logon pohja on yhteneväinen Euroopan Romanifoorumin ERTF vastaavan kanssa, muodostuen Euroopan neuvoston sinipohjaisesta lipusta, jossa on keltaiset jäsenmaita kuvaavat tähdet. Logon taustassa näkyy kärrynpyörä ja suuri F kirjain joka viittaa sanaan Forum. Suomen Romanifoorumin logossa lippu on suorakaiteen muotoinen kaksoispeilikuva, jonka ensimmäisen tähtiympyrän sisällä on sinivalkoinen suomen lippu.

5. FRF Edunvalvonta

FRF on kutsuttu mukaan seuraaviin työryhmiin/neuvottelukuntiin:

1. Romanipoliittisen ohjelman valmistelutyöryhmä (STM/ROMPO). Laati esityksen valtioneuvostolle kesäkuuhun 2009 mennessä, romanipoliittikan tarpeista ja kehittämislinjauksista.
2. Kansainvälinen Ihmisoikeusasiain neuvottelukunta (UM/IONK), seuraa ihmisoikeuksien tilaa ja kehittymistä kotimaassa ja ulkomailla. Ottaa tarvittaessa kantaa ja antaa lausuntoja.
3. Yhdenvertaisuustoimikunnan Kansalaisjärjestöjaosto (YKJ/OM). Osallistuu Yhdenvertaisuuslainsäädännön toimivuuden tarkastamis- ja uudistustyöhön.
4. Rom po Drom – Romanit Tiellä, Helsingin Kaupungin ja Helsingin Diakonissalaitoksen yhteinen romanikerjäläistyöryhmä. Projekti joka pyrkii kartoittamaan romanikerjäläisten tilannetta, tulosyitä, tarpeita ja ohjaamaan eteenpäin joko työelämään täällä tai paluuseen kotimaahan. FRF rooli romanivähemmistöön kuuluvien perusoikeuksien vahtikoira- ja asiantuntijanroolit.
5. Romanit ja Kirkko neuvottelukunta (RKN/Kirkkohallitus). Pyrkii rakentamaan kulttuurista ja uskonnollista ymmärtämystä ja yhteistyötä romaniväestön ja paikallisseurakuntien sekä kirkkojen välille.

FRF edustaa kyseisissä työryhmissä joko puheenjohtaja, toiminnanjohtaja tai hallituksen erikseen nimeämä henkilö.

6.Tiedotteet - Tapahtumat

1. 30. maaliskuuta 2008, julkaistun tiedotteen kärki nosti esiin Suomen Romanifoorumi FRFn keväällä 2007 tekemän esityksen Vanhasen hallitukselle kansallisen romanipolitiikan strategian ja sen toimeenpano-ohjelman luomisesta. FRF jäsenjärjestöt katsoivat Lahden liittokokouksessaan, että pääministeri Vanhasen tulisi nimittää pikaisesti työryhmä valmistelemaan asiaa.
2. 8. huhtikuuta 2008, FRF järjesti Kansainvälisen Romanipäivän vastaanoton Diakonissalaitoksen Aurora talon tiloissa; tilaisuuteen osallistui noin 100 vierasta

Kansainvälisen Romanipäivä vietto sai alkunsa 1990-luvun alussa, Romanian IV Maailmankonferenssissa Varsovassa. Sillä haluttiin juhlistaa ja muistaa ensimmäistä romanien maailmanlaajuista tapaamista, joka järjestettiin Lontoossa 1971 ja myös romanien historialliseen vainoon sekä kansanmurhaan liittyneitä tapahtumia. FRF julkaisi lehdistötiedotteen, joka uutisoitiin päivän uutisissa.
3. 19. syyskuuta, Suomen Romanifoorumi julkaisi tiedotteen ja järjesti avointen ovien vastaanoton liiton toimitilojen avaamiseen liittyen. Toimitilat sijaitsevat Helsingin Vallilassa Mäkelänkatu 58-60. Avajaistilaisuuteen osallistui noin 100 henkilöä. Jäsenjärjestöjen edustajien ja paikallisten romanien lisäksi, onnittelijoiden joukossa oli mm. Romaniasiainneuvottelukunta, Vähemmistövaltuutetun toimisto, Tasa-arvovaltuutetun toimisto, Etnisten suhteiden neuvottelukunnan edustajat, ulkoasiainministeriö, Helsingin Diakonissalaitos, Ihmisoikeusliitto, Opetushallitus, US Suurlähetystön edustaja Lisa Conesa ja Sininauhaliiton-Sinitili tilitoimisto yhteisökumppanimme. Tervehdykset tulivat mm. Tasavallan Presidentti Tarja Haloselta ja sisäministeriön kansliapäällikkö Ritva Viljaselta.
4. Kansainvälisten Ihmisoikeusasioiden neuvottelukunta (IONK), laati liiton toiminnanjohtajan Miranda Vuolasrannan esityksestä lausunnon, joka nosti esiin romaneiden vaikeutuvan ihmisoikeustilanteen Euroopassa sekä romaneiden oman osallistumisen tärkeyden. Lausunto esitti myönteistä vaikuttamista ja Suomen aloitteen tukemista Euroopan romanifoorumin ERTFn edustamisen kautta, romaneita koskevien asioiden kehittämistyössä EUn ja muiden toimijoiden piirissä. Lausunto lähti tiedoksi valtioneuvostolle sekä kaikille poliittisille ryhmittymille ja ulkopoliittisille vaikuttajille.

6.Tärkeimmät tapaamiset

5. TP Halonen kutsui FRF toiminnanjohtajan 24.1 ja 3.3. tapaamiseen, jossa keskusteltiin ja Euroopan romanifoorumin ERTFn aseman ja Suomen romanijärjestöjen sekä romanikentän yhteistyön kehittymisestä. Presidentti oli kiinnostunut myös romanien työllisyydestä ja heidän vähemmistöasemansa sekä osallistumisensa vahvistamisesta.
6. FRF hallituksen nimeämä delegaatio tapasi 29.helmikuuta sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikon. Tapaamisessa keskusteltiin, Romaniasiaain neuvottelukunnan (RONK) kauden 2008-2011 edustajataho nimityksestä, jossa Fintiko Romano Forumilta ei pyydetty nimittämisesitystä. Koska FRF on kansalaisjärjestöjen yhteistyötaho, se haluaa säilyttää itsenäisyytensä romaniväestön riippumattomana äänen kannattajana, eikä siten toivonutkaan varsinaista RONKn jäsenyyttä. Liiton näkemys oli, että maamme ainoana romanijärjestöjen yhteistyötahona ja kattojärjestönä ministeriön olisi tullut pyytää liittoa nimeämään edustajansa pysyvän asiantuntijan ominaisuudessa mukaan RONKn työskentelyyn. Keskustelussa ministeri Risikko toi julki ihmetyksensä siitä, että näin ei ollut tapahtunut. Ministeri pahoitteli nimityksessä sattunutta lapsusta ja esitti omana päätöksensä, että RONK kutsuu jatkossa FRF edustajan kokouksiinsa mukaan asiantuntijan ominaisuudessa. Ministeri uskoi liiton osallistumisen olevan tärkeä osa kansalaisyhteiskunnan ja valtionhallinnon yhteistyötä ja antoi ymmärtää, että vastaavaa lapsusta ei jatkossa saa tapahtua enää. RONK kutsui FRF toiminnanjohtajan kokouksiinsa

kerran ERTFn ja Euroopan romanikysymysten erityisasiantuntijan ominaisuudessa ja loppuvuodesta toiminnanjohtajan viransijaisuutta hoitaneen Kyösti Florinin toisen kerran vuoden 2008 aikana.

7. Liiton toiminnanjohtaja sai vielä kaksi kertaa vuoden 2008 aikana kutsun osallistua Tasavallan Presidentin järjestämiin tapahtumiin. Ensimmäinen 10. huhtikuuta Puolan presidenttiparin valtiovierailun yhteydessä, jolloin tmj sai mahdollisuuden keskustella Puolan presidentin kanssa lyhyesti ERTFn työn tukemisesta EU yhteistyön ympäröissä. Toinen kerta oli 21. toukokuuta jolloin oli järjestetty jo käytännöksi muotoutunut vuosittainen Presidenttifoorumi. Presidenttifoorumiin kutsutaan eri alojen asiantuntijoita keskustelemaan kulloinkin ajankohtaisista aiheista. Vuoden 2008 aihe oli Monikulttuurinen Suomi, josta aiheesta tmj valmisti puheenvuoron, joka jaettiin kaikille osallistujille. Esityksen aihe oli Suomen romanien kaksoisidentiteetti - osa suomalaista monimuotoisuutta kautta vuosisatojen. Presidenttifoorumi televisioitiin ja se sai paljon huomiota medioissa.
8. RONK puheenjohtaja Pekka Haavisto järjesti 22. toukokuuta Eduskunnan lisärakennuksessa keskustelun, johon oli kutsuttu Erno Enroth, Miranda Vuolasranta FRF edustajana ja Leena Rauhala Romano Mission pj ominaisuudessa. Keskustelun aiheena oli Erno Enrothin Suomi24. julkaisemat kärkevät kirjoitelmat, jotka liittyivät osittain YLEn Romano/Manne-TV:n ja romanitaitelijoiden nostattamaan julkiseen keskusteluun romanikulttuurissa esiintyvistä kielteisistä ilmiöistä. Keskustelun aiheina oli mm. lastenkotien lapset ja heidän väliinpuotoajan roolinsa sekä Romano Mission historialliseen taustaan liittyvä rooli näissä kysymyksissä, verkosto, FRF rooli romaneiden ja romanikulttuurin puolestapuhujana.
9. Suomen Euroopan neuvoston pysyvän edustuksen suurlähettiläs Irma Ertman tapasi lomallaan kotimaassa tmj Vuolasrannan 3. syyskuuta liiton toimitiloissa Vallilassa. Ulkoasiainministeriö kutsui tmj tapaamiseen 12. syyskuuta ja Tasavallan Presidentin neuvonantaja Kati Nyman 21. lokakuuta. Näissä tapaamisissa keskusteltiin ulkoministeriön ja ERTFn esityksestä lähettää M. Vuolasranta määräaikaiselle virkamatkalle Brysseliin, Euroopan Romanifoorumin ERTFn edustajaksi.
10. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) sai tehtäväkseen asettaa työryhmän ja nimityspyynnöt Romanipoliittisen ohjelmatyöryhmän (ROMPO) asettamiseksi tulivat syksyllä 2008. Ensimmäisessä nimitysesitys pyynnössä STM esitti työryhmän varsinaisiksi jäseniksi keskushallinnon ja julkishallinnon eri tahoja ja asiantuntijoina kuultaviksi tarvittaessa romanijärjestöjä, mukaan lukien FRF. Liitto oli yhteydessä ministeriöön kyseenalaistaen tehdyn nimitysesityspyynnön ja pyytäen ministeriötä harkitsemaan uuden nimitysesityksen laatimista, siten että romanijärjestöt olisivat nimitettävän ROMPO työryhmän varsinaisia jäseniä yhdenvertaisesti valtionhallinnon edustajien kanssa. Perusteluina tälle muutos esitykselle liiton edustaja mainitsi Euroopan neuvoston Ministerikomitean hyväksymän suosituksen Rec(2008)5, joka edellyttää romaniväestöön kuuluvien yhdenvertaista osallistumismahdollisuutta kaikissa romanipoliittisten ohjelmien ja strategioiden laadinnassa. Liiton esitys huomioitiin kohteliaiden pahoittelujen kera, joissa todettiin että romanien pitää ehdottomasti olla yhdenvertaisina ROMPO työryhmän jäsenenä mukana. Ministeriö lähetti uuden nimitysesityksen, jonka saatuaan FRFn hallitus päätti nimittää työryhmän varsinaiseksi jäseneksi pj. Tino Varjolan ja vara-jäseneksi toiminnanjohtajan.

7. Romano/Manne-TV:n ja julkisen romanikeskustelun jatkokäsittely vuonna 2008

Fintiko Romano Forum ry. laati romaniväestöltä saamansa laajan palautteen johdosta Syrjintälautakunnalle selvityspyynnön, jossa se pyysi syrjintälautakuntaa selvittämään onko Yleisradio Oy syyllistynyt syrjivään ja/tai kansanryhmää vastaan kiihottavaan toimintaan. Vähemmistövaltuutetun toimisto tuki selvityspyynnön laatimista ja antoi FRF oikeudellista apua

tässä prosessissa useita kertoja vuoden 2008 aikana. Pitkään jatkuneen oikeudellisen selvittelyyn jälkeen, syrjintälautakunta teki Yleisradiolle sovitteluesitysten.

Liiton edustajana toiminut FRF toiminnanjohtaja olisi ollut valmis sovitteluratkaisuun niiden ehtojen mukaisesti, jotka se oli esittänyt Yleisradion johdolle aiemmissa tapaamisissaan ja liiton julkilausumissa. Liitto esitti, romaneita stereotypoivan ja syrjintää lisänneen Romano/Manne-TV ohjelman jatko-esittämisen kieltämistä ja romaneita edustavien tahojen kuulemista heitä koskevan ohjelmatuotannon kyseessä ollessa sekä vakituisen yhteistyön aloittamista YLEn monikulttuurisia ja romaneita koskevan ohjelmatuotannon kehittämisessä. Yleisradio ei kuitenkaan ollut valmis esitettyihin yhteistyöratkaisuihin. Syrjintälautakunta katsoi päätöksessään, ettei liitto yhteisönä voi olla asianomistajan roolissa vaikka vastaavia yhteisökanteiden ennakkotapauksia on vähemmistövaltuutetun toimiston mukaan olemassa muualta Euroopassa. Syrjintälautakunta katsoi myös, että YLEn lähettämä Romano/Manne-TV ei heidän näkemyksensä mukaan ollut erityisen syrjivä eikä lisännyt oleellisesti romaniväestön kohtaamaa syrjintää, siihen verraten että romaneita on aina aiemminkin syrjitty.

Syrjinnän selvityspyynnö muutettiin kahden romanin nimiin, jotka aiemmasta tulkinnasta johtuen nyt yksityishenkilöinä lähtivät hakemaan asiaan selvyyttä. Selvityspyynnön asianomistajina Miranda Vuolasranta ja Miriam Schwartz katsovat, että heidän Romano/Manne-TV johdosta kokemansa syrjintätilanteet loppukesästä 2007, ovat verrannollistettavissa kaikkien niiden FRF:lle tulleiden romaneiden syrjintäkokemuksiin, joista liitto laati yhteenvedon ja raportoi kesällä 2007 Yleisradiolle.

Vähemmistövaltuutettu Johanna Suurpää katsoi, että Syrjintälautakunnan päätös ei ollut tarpeeksi selkeä juridisilta perusteiltaan ja antaa siten aihetta viedä asia korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Vuolasranta ja Schwartz ovat laatineet valituksen hallinto-oikeudelle ja asian käsittely on vielä kesken.

Toinen YLEn Romano/Manne-TV:n ja TV2 Ajankohtaisohjelmien aikaansaama oikeusprosessi koskee heinäkuussa 2007, Ajankohtaisen Kakkosen lähettämää haastattelua ohjelmanimikkeellä 'Romanikulttuurin neiti Suorasuu'. Ohjelmassa toimittaja Salla Paajanen kysyi taitelija Kiba Lumbergin näkemyksiä ja kokemuksia romaneista ja heidän kulttuuristaan. Kiba Lumbergin vastaukset toimittajan kysymyksiin olivat voimakkaan stereotypoivia, romaneita kollektiivisesti syyllistäviä ja rasistisesti leimaavia. Lumberg käsitteli ohjelmassa myös erään romanisuvun jäsenen kuolemaa esitellen kuvaa nimeltä 'Kuolema Raviradalla', jonka hän oli tehnyt aiheesta.

Ohjelma herätti voimakkaan vasta-reaktion romaniväestössä, mihin YLE oli mitä luultavammin pyrkinytkin. Lukuisten raivostuneiden romaneiden yhteydenottojen viestinä FRF:n silloiselle puheenjohtajalle Miranda Vuolasrannalle oli, että liiton tuli protestoida kyseisenlaatuista rasistista leimaamista ja kuolleiden romanien ja heidän omaistensa loukkaamista vastaan. Vuolasranta kirjoitti omalta koti-koneeltaan vastalause mielipiteen, YLEn Areena Katsojapalautelaatikoon, osoittaen avoimen kirjeen YLEn toimitusjohtajalle Mikael Jugnerille, TV-2 Ajankohtaisen Kakkosen tuottajalle sekä ohjelman vastaavalle toimittajalle Salla Paajaselle. Kirje kritisoi YLEn kyseenalaista ohjelmapolitiikkaa esittäen suoran kysymyksen toimitusjohtaja Mikael Jungnerille, kysyen oliko 'Romanikulttuurin Neiti Suorasuu' tyyppinen rasistisesti latautunut ohjelma vastaus hänen Fintiko Romano Forumille kesäkuussa antamaansa sovittelulupaukseen tuottaa jatkossa monikulttuurista ja suvaitsevaisuutta lisäävää ohjelmaa. Kirjeen loppuosassa, todettiin Kiba Lumbergin olevan kykenemätön antamaan tasapainoista tietoa romanikulttuurista. Lumbergin yksipuolinen arvio oli, että kaikki suomen romanit ovat kollektiivisuonteisesti rikollisia ja siten vastuussa kaikesta hänen ohjelmassa esittämästään kielteisistä asioista, joita hän oli joutunut kohtaamaan omassa elämässään ja jotka ovat hänen kirjallisen tuotantonsa ja romanien oman sosiaalisen kanssakäymisen johdosta yleisesti tiedossa. Oikeusprosessin aikana on arvioitu, että toimittaja Salla Paajanen lähetti katsojapalautteen päämäärätietoisesti ja ilman asianomistajan lupaa laajasti YLEn sisällä tiedoksi ja eteenpäin myös Kiba Lumbergille tavoitteenaan saada romanit riitelemään keskenään ja siten huomio vedettyä pois Yleisradion kyseenalaisesta roolista rasistisen ohjelmasisällön tuottajana. Kiba Lumberg nosti kunnianloukkaussyytteen Miranda Vuolasranta

vastaan. Helsingin käräjäoikeus tuomitsi asian kantajan hyväksi, mutta M. Vuolasranta on valittanut asiasta hovi-oikeuteen. Käräjäoikeuden päätöksen tultua tunnetuksi, romanitahot eri puolilla maata ovat ottaneet laajasti kantaa sitä vastaan ja kirjoittaneet elektronisen nimilistan, jossa he vahvistavat Kiba Lumbergin toimineen rasistisesti ja toteavat M. Vuolasrannan toimineen asiassa romaniyhdistyksen edustajana, pyytäen hovi-oikeutta kumoamaan Helsingin käräjä-oikeuden päätöksen.

Edellä kuvatut Yleisradion toimintaan liittyneet tapahtumat, julkinen rasismi keskustelu romaneihin liittyen ja käynnissä olevat oikeusprosessit ovat johtaneet myös, liiton sisällä näkemuseroihin siitä voiko pieni ja vasta työnsä aloittanut romaniliitto nousta vastustamaan julkisen vallan tukemaa valtakunnallista mediajättiä vai pitääkö sen olla hiljaa.

Tämä keskusteli johti Nevo Roma ry. ja Suomen Romaniyhdistys ry. eroon liitosta alkuvuodesta 2008, sekä Romanitaiteen keskuksen pidättäytymiseen FRF toiminnasta toistaiseksi, koska Romanitaiteen keskuksen edustaja oli YLEn toimihenkilö. Pääosa hallituksen edustajista on kuitenkin ollut sitä mieltä, että romanien oikeuksiin ja syrjimättömyyteen liittyvä edustaminen on nimenomaan liiton perustamisasiakirjan veloitteen mukaista työtä, jota tulee jatkaa.

8. Euroopan Romanifoorumin ERTF edustavaalit

Kansalliset ERTFn edustajavaalit käydään jäsenmaissa joka neljäs vuosi, ERTFn perustamisasiakirjan mukaisesti (www.ertf.org). Alustavien suunnitelmien mukaan FRF järjestää kansallisen vaalitapahtuman elokuussa 2009, erikseen ilmoitettuna ajankohtana. Ehdokkaita voivat asettaa FRF jäsenjärjestöt, ehdokaslista julkistetaan noin kuukautta ennen vaalia.

9. Muuta

FRF on laatinut alustavan jäsenjärjestöjensä voimaantumisen-/koulutus suunnitelman vuosiksi 2009-2012 ja hakenut rahaa RAYlta ja Opetusministeriöltä tätä tarkoitusta varten. Tavoitteena on kartoittaa tarkemmin vuoden 2009 alkupuolella jäsenjärjestöjen koulutustarpeita järjestökohtaisten keskustelujen kautta.

FRF on käynnistänyt keskustelut kahden uuden paikallisjärjestön liittymisestä liittoon. Nämä järjestöt sijaitsevat Kuopiossa ja Helsingissä.

Hallitus